

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 208

**Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar
Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava
Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun
Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve
Dışişleri Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2033 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4

- Genel Gerekçesi 4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi 5

• Dışışleri Komisyonu Raporu 6

• Muhalefet Şerhi 9

• Teklif Metni 10

• Dışışleri Komisyonunun Kabul Ettiğı Metin 10

• Anlaşma Metni 11

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 494492 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması”nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop

Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2033)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu

GENEL GEREKÇE

5 Haziran 1945 tarihli ve 4749 sayılı Kanunla tasdik olunan 7 Aralık 1944 tarihli Şikago Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmasında ticari hakların düzenlenmesi konusunda bir mutabakata ulaşılamamış, bu nedenle ticari hakların ikili sözleşmeler yolu ile düzenlenmesi gereği doğmuştur. Gerek Türkiye gerek diğer devletler, 11 Şubat 1946 tarihinde ABD ve İngiltere arasında imzalanan Bermuda Anlaşmasına dayanarak ikili anlaşmalar tesis etmek yoluna gitmişlerdir.

Ülkemizin coğrafi durumu ve uluslararası hava servislerinin ülkemizden geçmesinin sağlayacağı çıkarlar göz önünde tutularak, aynı zamanda milli sivil havacılığımızı teşvik etmek ve kaldırmak amacı ile bugüne kadar birçok ülke ile hava ulaştırma anlaşması imzalanmıştır. Türkiye’nin yaptığı bu anlaşmalar Bermuda tipine uygun olup esas olarak çerçeve anlaşma niteliğindedir ve mütekabiliyet esasına dayanmaktadır.

Bu itibarla, “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması” 22 Haziran 2017 tarihinde Yangon’da imzalanmıştır.

Türkiye ile Myanmar arasında gelişmekte olan ilişkilere katkıda bulunmak gayesi ile imzalanan Anlaşma, hava trafiği ile ilgili ulusal kanun ve nizamlara uyulmak şartı ile iki ülke arasında hava seferlerinin yapılmasını öngörmektedir.

Söz konusu Anlaşma, iki ülke arasındaki ekonomi, kültür ve turizm alanlarındaki işbirliğinin daha ileri bir düzeye getirilmesini sağlaması bakımından faydalı bulunmaktadır.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-108512

26 Haziran 2019

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

22 Haziran 2017 tarihinde Yangon’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması”nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

8/4/2020

Esas No: 2/2033

Karar No: 152

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 27/6/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması”, 11/7/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 18/7/2019 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna havale edilen 2/2033 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 11/3/2020 tarihli 21’inci toplantısında Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; Türkiye ile Myanmar Birliği arasında, hava trafiği ile ilgili ulusal kanun ve nizamlara uyulmak şartı ile hava seferlerinin yapılmasını öngören Anlaşma’nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Yeniden Asya Açılımı kapsamında Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği üyesi ülkelerle ilişkilerimize önümüzdeki dönemde daha çok ivme kazandırılmasının ve 2017’de ASEAN nezdinde elde edilen Sektörel Diyalog Ortağı statüsünün güçlendirilmesinin arzu edildiği,

ASEAN üyesi 10 ülkeden biri olan Myanmar’daki Büyükelçiliğimizin 2012 yılında faaliyete geçtiği,

Çin ile Hindistan arasında stratejik konuma ve zengin doğal kaynaklara sahip bir ülke olan Myanmar’ın, ülkemizin gündemine her zaman Arakanlı Müslümanlara yönelik zulme varan uygulamalarıyla geldiği,

Ülkemizin Arakanlı Müslümanların karşı karşıya kaldığı mezalimi her fırsatta kınadığı ve İslam İşbirliği Teşkilatı ve Birleşmiş Milletler gibi platformlarda sivil halka yönelik olarak işlenen suçları gündeme taşıdığı,

İslam İşbirliği Teşkilatı bünyesinde kurulan ve ülkemizin de üyesi olduğu Rohingya’lara Karşı İşlenen İnsan Hakları İhlallerinden Hesap Sorulmasına Dair -ad hoc- Bakanlar Komitesinin başkanlığını yürüten Gambiya’nın, Uluslararası Adalet Divanı nezdinde Myanmar’a açtığı davanın Türkiye tarafından her açıdan desteklendiği, Gambiya yönetimine dava süreci için verilen 100 bin dolarlık desteğin de Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından açıklandığı,

Davanın ilk duruşmasının 10-12 Aralık 2019 tarihlerinde Lahey’de gerçekleştirildiği, Uluslararası Adalet Divanının Ocak ayında Myanmar Hükümeti’nin ülkede kalan Rohingya’ların soykırımından korunmasına yönelik olarak geçici tedbirler almasını talep eden bir karar aldığı,

2017 yılında başlayan ve yüz binlerce Arakanlı Müslümanın Bangladeş'e sığınmasıyla başlayan insani krizin hâlen devam ettiği,

Bangladeş ve Myanmar'daki kamplarda zor koşullar altında yaşayan Arakanlı Müslümanlara insani yardım faaliyetlerimizin devam ettirildiği, bu kapsamda TİKA, Kızılay, AFAD ve Türkiye Diyanet Vakfı aracılığıyla bölgeye yaklaşık 15 milyon dolarlık yardım gerçekleştirildiği,

Ülkemizce Cox's Basar'da bir Ağır İklim Tipi Sahra Hastanesi kurulduğu, hastanede 2018'den bu yana Türk doktor ve sağlık personelinin görev yaptığı,

Türkiye'nin Myanmar'a yalnızca insani yardımda değil, kalkınma yardımlarında da bulunduğu, TİKA ofisinin Arakan eyaletine ek olarak başkent Yangon ve 5 ayrı bölgede sağlık, altyapı ve eğitim alanlarında projeleri hayata geçirdiği, 2012-2019 yılları arasında yine TİKA aracılığıyla 12 milyon doları aşkın yardımda bulunulduğu, Kızılay ofisinin de geçtiğimiz yıl bu bölgede faaliyete geçtiği,

Myanmar'daki 3 milyonun üzerinde ve ağırlıklı olarak ticaretle uğraşan Müslüman nüfusun ülkemize büyük bir ilgisinin bulunduğu, doğrudan uçuşların olması hâlinde buradan ülkemize yönelik ciddi bir ticaret ve turizm potansiyelinin mevcut olduğu,

Ayrıca yine buradaki Müslümanların hac ve umre yolculuklarında Türk Hava Yollarını ve diğer Türk şirketlerini tercih edeceklerinin düşünüldüğü,

Anılan nedenlerle bugün görüşülen Hava Ulaştırma Anlaşması'nın 22 Haziran 2017 tarihinde Yangon'da imzalandığı,

Anlaşma'nın iki ülke arasında gerçekleştirilecek seferler için hava yollarının tayin edilme usullerini, karşılıklı uçuş noktalarını, güvenlik, kod paylaşımı ve seferlerden elde edilen gelirlerin nasıl transfer edileceği gibi konuları karşılıklılık temelinde düzenlediği,

Anlaşma'nın onaylanmasıyla Türk Hava Yolları ile diğer havacılık şirketlerimizin ileride Myanmar'a doğrudan uçuşlara başlaması için yasal temelin hazır olmasının sağlanacağı,

Anlaşma'nın Myanmar tarafındaki onay işlemlerinin tamamlandığı,
ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan ve İstanbul Milletvekili Zafer Sırakaya, Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Volkan Bozkır
İstanbul

Başkanvekili
Ahmet Yıldız
Denizli

Sözcü
Sena Nur Çelik
Antalya

Kâtip	Üye	Üye
<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Tulay Hatımoğulları Oruç</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>
İzmir	Adana	Ankara
	(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Haluk Koç</i>	<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Atilla Ödünç</i>
Ankara	Balıkesir	Bursa
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Kamil Aydın</i>	<i>Utku Çakırözer</i>	<i>Ali Şahin</i>
Erzurum	Eskişehir	Gaziantep
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Güzelmansur</i>	<i>Ahmet Ünal Çeviköz</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Yunus Emre</i>	<i>Ümit Özdağ</i>	<i>Zafer Sırakaya</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	
<i>Niyazi Güneş</i>	<i>İsmail Özdemir</i>	
Karabük	Kayseri	
(Bu raporun özel sözcüsü)		

MUHALEFET ŞERHİ

Komisyonumuzun uluslararası anlaşmaların uygun bulunmasına ilişkin kanun tekliflerine dair muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarım.

7- 2/2033 - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'ne Muhalefet Şerhimizdir:

1948'de bağımsızlığından bu yana Müslümanların baskı altında yaşadığı ülkede 1982'de çıkarılan Vatandaşlık Kanunu'yla Rohingyalı Müslümanlar hariç herkes vatandaşlık statüsü kazanmıştı. Uluslararası kurumların raporlarına göre, Müslümanlar ülke nüfusunun %20'sine tekabül etmektedir.

Uluslararası bazı kurumlarca 'soykırım' olarak tanımlanan Rohingya katliamı iki ayrı periyotta gerçekleşmiştir. Birincisi Ekim 2016-Ocak 2017 zaman diliminde; ikincisi ise Ağustos 2017'de başlamış ve günümüzde sistematik olarak devam etmektedir. Vietnam Savaşı'ndan bu yana Asya'da en yoğun göçe neden olan bu katliamda yaklaşık 1 milyon Rohingyalı Müslüman Bangladeş, Hindistan, Tayland ve Malezya gibi ülkelere göç etmek zorunda kalmıştır. BM'nin Myanmar Hükümeti'ni 'Soykırım niyetinde olduğu'nu söylediği bu olaylarda hükümet hiçbir şekilde geri adım atmamıştı. Özellikle 2016 yılının son çeyreğinde polis ve ordunun Müslümanlara yönelik başlattığı operasyon süresinde BM,Af Örgütü ve HRW'nin topladığı deliller, uygulamanın 'soykırım' olduğunu kanıtlar nitelikteydi.

Yerelde yaşayan Budistlerin de dahil olduğu saldırılarda en az 24 bin Müslüman öldürülürken 18 bin kadın aynı gruplar tarafından cinsel şiddete maruz bırakılmış, 36 bin Müslüman ise yine aynı gruplar tarafından yakılarak öldürülmeye çalışılmıştır.

Hatırlanacağı üzere Myanmar Hükümeti Arakan'da Müslümanlara yönelik katliama başladığında Türkiye'de Erdoğan öncülüğünde bütün AKP teşkilatı ayağa kalkmış ve Müslümanlara yönelik katliamın kabul edilemez olduğunu meydanlarda, televizyonlarda ve Cuma namazı çıkışlarında tekrar tekrar ifade etmişlerdi. Özellikle Erdoğan hem Batının sessizliğini hem de İslam Dünyasının görmezden gelmesini eleştirerek kendisini katliama uğrayan Rohingyalı'ların koruyucusu ilan etmişti.

Fakat bugün komisyona gelen anlaşmaya baktığımızda, aklımıza Çin ile yapılan ticaret anlaşması gelmektedir. Yine Erdoğan Çin hükümetinin Uygurluları insanlıkdışı kamplarda tutmasını sert bir şekilde eleştirmiş ve akabinde de Çin Hükümeti ile ticaret anlaşması imzalamıştı. Bugün komisyona sunulan ve "Cumhurbaşkanlığınca yürütülen" anlaşma da Erdoğan ve AKP hükümetinin dün söylediklerinde ne kadar samimiysiz olduğunun bir başka kanıtıdır. Bir yandan Müslümanlara yönelik katliamı kinayan AKP iktidarı, diğer eliyle de bu katliamı gerçekleştiren hükümetle anlaşma imzalamaktadır.

Biz HDP olarak halklara karşı insanlık suçu işlemiş herhangi hükümetle ticari, askeri, kültürel anlaşma imzalamasını onaylamadığımız gibi bu anlaşmayı da onaylamıyoruz. Bu sebeple bu anlaşmaya şerhimizi koyuyoruz.

11.03.2020

Tulay Hatimoğulları Oruç

Adana

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP'UN
TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
MYANMAR BİRLİĞİ CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 22 Haziran 2017 tarihinde Yangon'da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
MYANMAR BİRLİĞİ CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

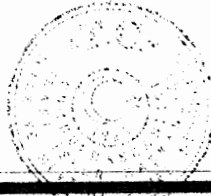
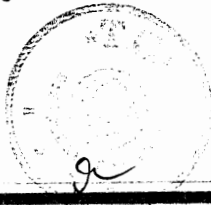
MADDE 3- Teklifin 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
MYANMAR BİRLİĞİ CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞMASI

İÇİNDEKİLER

Giriş	
Madde 1	- Tanımlar
Madde 2	- Hakların Tanınması
Madde 3	- Tayin ve Yetkilendirme
Madde 4	- Yetkinin Geri Alınması, İptali ve Sınırlandırılması
Madde 5	- Kanunların Uygulanması
Madde 6	- Sertifikaların Tanınması
Madde 7	- Emniyet
Madde 8	- Havacılık Güvenliği
Madde 9	- Kullanıcı Ücretleri
Madde 10	- Gümrük Harçları
Madde 11	- Adil Rekabet
Madde 12	- Kapasite
Madde 13	- Ücret Tarifeleri
Madde 14	- Koruyucu Tedbirler
Madde 15	- Kazançların Transferi
Madde 16	- Temsil
Madde 17	- Kiralama
Madde 18	- Sigara Yasağı
Madde 19	- İstatistikler
Madde 20	- Uçuş Programının Onaylanması
Madde 21	- İstisnalar
Madde 22	- İhtilafların Çözümü
Madde 23	- Değişiklikler
Madde 24	- Çok Taraflı Anlaşmalar
Madde 25	- Sona Erme
Madde 26	- ICAO Nezdinde Tescil
Madde 27	- Yürürlüğe Giriş
Ek	- Hat Çizelgeleri

12/11

2120

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE MYANMAR BİRLİĞİ CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞMASI

GİRİŞ

Bundan böyle "Akit Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti;

7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzaya açılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin tarafları olarak;

Bölgesel ve uluslararası sivil havacılığın ilerlemesine katkıda bulunmak isteyerek;

Kendi ülkeleri arasında ve dışında hava hizmetleri tesis etmek ve yürütmek amacıyla bir anlaşmaya varmak isteyerek;

Aşağıdaki maddelerde anlaşmışlardır:

MADDE 1 Tanımlar

Bu Anlaşma'nın amacı doğrultusunda, metin içeriği aksini gerektirmediği takdirde:

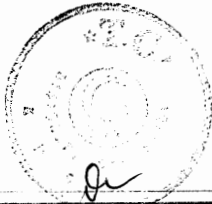
- "hava taşımacılığı" terimi; yolcuların, bagajların, kargonun ve postanın ücret veya kira karşılığında, birlikte veya birbirinden ayrı olarak, hava aracı ile toplu olarak taşınmasını ifade etmektedir;
- "havacılık otoriteleri" terimi; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti için, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nü (SHGM), Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti için Ulaştırma ve Haberleşme Bakanlığı Sivil Havacılık Dairesi'ni veya bahse konu her iki ülke için söz konusu otoriteler tarafından hâlihazırda tatbik edilmekte olan görevleri ifa ve icra etmeye yetkilendirilmiş her nevi diğer otoriteyi veya şahsı ifade etmektedir;
- "Anlaşma" terimi; bu Anlaşma'yı, bu Anlaşma'nın Eklerini ve bunlarda yapılacak her nevi değişikliği ifade etmektedir;
- "kapasite" terimi; (i) hava aracı için, söz konusu hava aracı tarafından herhangi bir hatta veya herhangi bir hattın belirli bir kısmında taşınabilen yükü, (ii) hava hizmeti için, söz konusu hizmette kullanılan hava aracının kapasitesinin, söz konusu hava aracı için herhangi bir hatta veya herhangi bir hattın bir kısmında belirli bir dönemde işletilen frekans sayısının çarpımını ifade etmektedir;

1000

- e) "Sözleşme" terimi; 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzaya açılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi'ni ifade etmekte ve her iki Akit Tarafça yürürlüğe konması koşuluyla, söz konusu Sözleşmenin 90. maddesi kapsamında kabul edilen tüm Ekleri ve 90. ve 94. maddeler uyarınca Eklerde veya Sözleşmede yapılan tüm değişiklikleri içermektedir;
- f) "tayin edilen havayolu" terimi; bu Anlaşma'nın 3. maddesi (Tayin ve Yetkilendirme) uyarınca tayin edilmiş ve yetkilendirilmiş herhangi bir havayolunu ifade etmektedir;
- g) "ICAO" terimi, Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü'nü ifade etmektedir;
- h) "uluslararası hava taşımacılığı" terimi, bir Devletin toprakları dahilinde uçağa alınan yolcuların, bagajın, kargonun ve postanın başka bir Devlete gittiği hava taşımacılığını ifade etmektedir;
- i) "Akit Taraf" terimi, bu Anlaşma'ya tabi olmayı resmi olarak kabul etmiş bulunan Devlet anlamına gelmektedir;
- j) "ücret tarifesı" terimi, (bağlantılı her nevi diğer ulaşım vasıtaları da dahil olmak üzere) hava taşımacılığında (posta hariç olmak üzere) yolcuların, bagajların ve/veya kargoların taşınması için acenteleri de dahil olmak üzere, havayolları tarafından tahsil edilecek her nevi bilet ücreti ile harçları ve sair giderleri ve bu bilet ücretleri ile harçların ve sair giderlerin tabi olduğu şartları ifade etmektedir;
- k) "ülke" terimi; herhangi bir Devlet için, söz konusu Devletin egemenliği altında bulunan karasal alanları, hava sahasını ve bunlara bitişik olan karasularını ifade etmektedir;
- l) "kullanıcı ücretleri" terimi; ilgili hizmetler ve kolaylıklar dahil olmak üzere, hava araçları, hava araçlarının ekipleri, yolcular ve kargo için havalimanı mallarının veya tesislerinin veya hava seyrüsefer kolaylıklarının veya havacılık güvenliği kolaylıklarının veya hizmetlerinin sunulması için yetkili otoriteler tarafından havayollarına ücretlendirilen veya ücretlendirilmesine izin verilen her nevi ücret anlamına gelmektedir.
- m) "hava hizmeti", "uluslararası hava hizmeti", "havayolu" ve "trafik amacı dışındaki duraklama" terimleri Sözleşmenin 96. maddesinde tanımlanan anlamlarında kullanılmaktadır.

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

MADDE 2 Hakların Tanınması

1. Her bir Akit Taraf, Hat Çizelgesinde belirtilen hatlar üzerinde uluslararası hava hizmetlerinin gerçekleştirilebilmesi amacıyla diğer Akit Tarafa bu Anlaşma'da belirtilen hakları tanımaktadır. Bu hizmetler ve hatlar bundan böyle, sırasıyla "mutabık kalınan hizmetler" ve "belirlenen hatlar" olarak anılmaktadır.
2. Bu Anlaşma'nın hükümlerine tabi olmak kaydıyla, her bir Akit Tarafa tayin edilen havayolu (havayolları) belirlenen bir hat üzerinde, mutabık kalınan bir hizmeti gerçekleştirirken aşağıda belirtilen haklara sahip olur:
  - (a) diğer Akit Tarafın ülkesi üzerinden iniş yapmaksızın uçuş hakkı,
  - (b) diğer Akit Tarafın ülkesinde trafik hizmeti dışındaki amaçlar için durabilme hakkı,
  - (c) uluslararası trafiği oluşturan yolcuların, kargonun veya postanın birlikte veya birbirinden ayrı olarak hava aracına alınması ve hava aracından boşaltılması amacıyla bu Anlaşma'nın Ekinde yer alan Hat Çizelgesinde belirtilen hat(lar) üzerindeki noktada (noktalarda) duraklama hakkı.
3. Bu Anlaşma'nın 3. maddesi (Tayin ve Yetkilendirme) kapsamında tayin edilen havayollarının yanı sıra, her bir Akit Tarafın havayolları da bu maddenin 2 (a) ve 2 (b) fıkralarında belirtilen haklardan yararlanırlar.
4. Bu maddenin 2. fıkrasında yer verilen hiçbir husus, Akit Taraflardan birinin havayoluna (havayollarına), diğer Akit Tarafın ülkesinde başka bir noktaya ücret veya kira karşılığı taşınmak üzere yolcu, kargo veya posta alma ayrıcalığı verdiği şeklinde anlaşılamaz.

MADDE 3 Tayin ve Yetkilendirme

1. Aktif Tarafların her biri, mutabık kalınan hizmetleri, bu Anlaşma doğrultusunda yürütmesi amacıyla bir veya daha fazla havayolunu yazılı olarak tayin ederek diğer Akit Tarafa yazılı olarak bildirme ve bu tayinleri geri alma ya da değiştirme hakkına sahip olur.

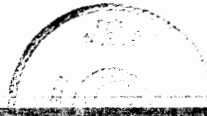

2. İşletme yetkisi ve teknik izin için öngörülen biçime ve şekle sahip olarak söz konusu tayinin ve tayin edilen havayolundan başvurunun tesellüm edilmesine müteakiben, her bir Akit Taraf, asgari usulü gecikmeyle uygun işletme iznini verir; şu kadar ki;
- (a) tayin edilen havayolunun mülkiyetinin büyük bir kısmı ve etkin kontrolü söz konusu havayolunu tayin eden Akit Tarafın kendisine veya söz konusu Akit Tarafın uyuğundakilere ait olur;
  - (b) söz konusu havayolunu tayin eden Akit Taraf, bu Anlaşma'nın 7. maddesinde (Emniyet) ve 8. maddesinde (Havacılık Güvenliği) ortaya konan hükümlere riayet eder ve
  - (c) tayin edilen havayolu, söz konusu tayini alan Akit Tarafça normal koşullar altında uluslararası hava taşımacılığı hizmetlerinin yürütülmesinde uygulanan kanunlar ve düzenlemeler kapsamında öngörülmekte olan diğer şartları yerine getirebilecek nitelikte olur.
3. 2. paragraf kapsamındaki işletme yetkisinin tesellüm edilmesine müteakiben, söz konusu havayolunun bu Anlaşma'nın geçerli hükümlerine riayet etmesi koşuluyla, tayin edilen havayolu, tayin edildiği mutabık kalınan hizmetleri gerçekleştirmeye herhangi bir zamanda başlayabilir.

MADDE 4

Yetkinin Geri Alınması, İptali ve Sınırlandırılması

1. Her bir Akit Tarafın Havacılık Otoriteleri, aşağıdaki hallerde, bu Anlaşma'nın 3. maddesi (Tayin ve Yetkilendirme) hükümleri uyarınca diğer Akit Tarafça tayin edilen havayoluna verilmiş bulunan işletme yetkisini geri alma, iptal etme, askıya alma veya geçici ya da sürekli olarak bu hususta gerekli gördüğü şartları tatbik etme hakkına sahip olur:
- (a) söz konusu tayin edilen havayolunun mülkiyetinin büyük bir kısmının ve etkin kontrolünün söz konusu havayolunu tayin eden Akit Tarafın kendisine veya uyuğundakilere ait olduğuna kani olmaması halinde;
  - (b) havayolunu tayin eden Akit Tarafın, bu Anlaşma'nın 7. maddesi (Emniyet) ve 8. maddesi (Havacılık Güvenliği) kapsamında ortaya konmakta olan hükümlerine riayet etmemesi halinde ve
  - (c) tayin edilen havayolunun, söz konusu tayini alan Akit Tarafça uluslararası hava taşımacılığı hizmetlerinin gerçekleştirilmesi hususunda normalde uygulanan kanunlar ve düzenlemeler kapsamında öngörülmekte olan diğer koşulları karşılama yetkinliğine sahip olmaması halinde.

red

2. Yukarıda atıfta bulunulmakta olan kanunların ve düzenlemelerinin ihlalinin önlenmesi için acil eylem gerekli olmadığı sürece veya emniyet veya güvenlik 7. madde (Emniyet) veya 8. madde (Havacılık Güvenliği) hükümlerine uygun olarak eylem gerektirmediği sürece, bu maddenin 1. fıkrası kapsamında sayılan haklar sadece bu Anlaşma'nın 21. maddesine (İstisnalar) uygun olarak Havacılık Otoriteleri arasında istisnalarde bulunulması sonrasında tatbik edilir.

MADDE 5 **Kanunların Uygulanması**

1. Bir Akit Tarafın, uluslararası hava hizmetlerinde bulunan bir hava aracının, ülkesine girişi ve çıkışı veya bu hava aracının kendi ülkesinin sınırları içerisinde işletilmesi veya seyrüseferi ile ilgili kanunları ve düzenlemeleri, diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolunun hava araçlarına da tatbik edilir.
2. Bir Akit Tarafın yolcu, mürettebat, bagaj ve posta da dahil olmak üzere kargonun ülkesine girişi, ülkesinde kalışı veya ülkesinden ayrılışıyla ilgili göç, gümrük, döviz, sağlık ve karantina gibi formaliteleri düzenleyen kanunları ve düzenlemeleri, söz konusu ülke sınırları dahilinde bulundukları süre zarfında, diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolunun hava araçları tarafından taşınan yolculara, mürettebata, bagajlara, kargolara ve postaya da tatbik edilir.
3. Akit Taraflardan hiçbiri kendisinin göçmenlik, gümrük, karantina düzenlemelerinin ve benzer düzenlemelerinin uygulanması konusunda, benzer uluslararası hava taşımacılığı ile iştigal eden kendi havayollarına veya diğer havayollarına, diğer Akit Tarafın tayin edilen havayoluna nazaran ayrıcalıklı davranmaz.
4. Herhangi bir Akit Tarafın ülkesi üzerinden doğrudan transit geçiş yapan ve bu amaç için tahsis edilmiş hava limanının bölgesinden ayrılmayan yolcular, bagajlar ve kargo; havacılık güvenliği, narkotik kontrolü, kanunsuz girişin engellenmesi veya özel durumlardaki kontroller hariç olmak üzere herhangi bir incelemeye tabi olmaz.

MADDE 6 **Sertifikaların Tanınması**

1. Bir Akit Tarafça tanzim edilen veya geçerli ve halen geçerli olan uçuşa elverişlilik sertifikaları, yeterlilik sertifikaları ve lisanslar, bu sertifika veya lisansların tanzim edildiği veya geçerli sayıldığı koşulların, Sözleşme uyarınca belirlenen asgari standartlara eşit seviyede veya daha yüksek seviyede olması kaydıyla, mutabık kalınan hizmetlerin yürütülmesi amacıyla diğer Akit Tarafça da tanınır.

1000

2. Akit Taraflardan herhangi birinin Havacılık Otoriteleri tarafından herhangi bir kişiye veya tayin edilen bir havayoluna ya da mutabık kalınan hizmetlerin yürütülmesinde kullanılan bir hava aracına verilen ve yukarıda (1.) fıkrada atıfta bulunulan lisans ve sertifikalarla ilgili imtiyazlar ve koşullar, Sözleşmeye uygun olarak belirlenen asgari standartlardan farklı bir standardın uygulanmasına izin veriyorsa ve bu fark konusunda ICAO'ya başvuruda bulunulmuş ise, diğer Akit Taraf, bu muallak uygulamanın açıklığı kavuşturulması amacıyla Havacılık Otoritelerinin istişarede bulunmasını talep edebilir.
3. Her bir Akit Taraf, bununla birlikte, kendi ülkelerinin üzerinde yapılan uçuşlar ve kendi ülkelerine yapılan inişler ile ilgili olarak kendi vatandaşlarına diğer Akit Tarafa verilen veya geçerli kılınan yeterlilik sertifikalarını ve lisansları tanımayı reddetme hakkını saklı tutmaktadır.

MADDE 7 Emniyet

1. Akit Taraflardan herhangi biri, diğer Akit Tarafa havacılık tesislerine, mürettebata, hava aracına veya hava aracının işletilmesine ilişkin herhangi bir alanda benimsenmiş bulunan emniyet standartları ile ilgili olarak herhangi bir zamanda istişarelerde bulunmayı talep etme hakkına sahip olur. Bu tür istişareler, söz konusu talepten itibaren otuz (30) gün içerisinde gerçekleştirilir.
2. Bu tür istişareler sonrasında, Akit Taraflardan herhangi birinin, diğer Akit Tarafın, bu maddenin 1. fıkrası kapsamında atıfta bulunulmakta olan alanlarda, *Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi (Doc 7300)* uyarınca o sırada tesis edilmiş bulunan Standartları karşılayan emniyet standartlarını etkin bir şekilde muhafaza etmediğini ve uygulamadığını tespit etmesi halinde, diğer Akit Taraf, bu tür bulgulardan ve ICAO Standartları ile uygunluk dahilinde olunması için gerekli sayılan işlemlerden haberdar edilir. Diğer Akit Taraf müştereken belirlenen süre içerisinde gereken düzeltici tedbiri alır.
3. Sözleşmenin 16. maddesi uyarınca, Akit Taraflardan birinin herhangi bir havayolu tarafından veya bu havayolu hesabına diğer Akit Tarafın ülkesinden veya ülkesine hizmet vererek işletilmekte olan her nevi hava aracının, diğer Akit Tarafın ülkesi dahilinde iken, diğer Akit Tarafın yetkili temsilcileri tarafından gerçekleştirilecek bir aramaya tabi olabileceği hususunda mutabık olunmuştur; ancak bu arama, söz konusu hava aracının işletiminde gayrimakul bir gecikmeye sebebiyet vermez. Sözleşmenin 33. maddesinde belirtilen yükümlülükler bakımaksızın, bu aramanın amacı, ilgili hava aracı dokümantasyonunun, bu hava aracının mürettebatının lisanslarının geçerliliğinin ve hava aracı teçhizatının ve hava aracının durumunun Şikago Sözleşmesi uyarınca belirlenmiş Standartlara o sırada uygun olduğunun doğrulanmasıdır.

4. Herhangi bir havayolunun operasyonunun emniyetinin sağlanması için acil tedbirin elzem olduğu hallerde, her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın havayolunun veya havayollarının işletme yetkisini derhal askıya alma veya değiştirme hakkına sahiptir.
5. Akit Taraflardan herhangi birinin yukarıdaki 4. fıkra doğrultusunda aldığı tedbirler, bu tedbirin alınmasını gerektiren durumun ortadan kalkmasıyla sona erdirilir.
6. 2. fıkra ile ilgili olarak Akit Taraflardan birinin mutabık olunan sürenin geçmesi sonrasında ICAO Standartları ile uygunluk dahilinde olmadığı tespit edilmesi halinde, ICAO Genel Sekreterinin bu durumdan haberdar edilmesi gerekmektedir. Durumun müteakiben tatminkâr şekilde çözüme kavuşturulduğundan yine ICAO Genel Sekreteri haberdar edilmelidir.

MADDE 8 **Havacılık Güvenliği**

1. Uluslararası hukuk kapsamındaki haklarına ve yükümlülüklerine uygun olarak, Akit Taraflar, sivil havacılık güvenliğinin yasadışı müdahalelere karşı korunması amacıyla birbirlerine karşı üstlendikleri yükümlülüğün, bu Anlaşma'nın ayrılmaz bir parçasını teşkil ettiğini teyit etmektedirler. Akit Taraflar, uluslararası hukuka göre mevcut haklarının ve yükümlülüklerinin genel niteliklerini kısıtlamaksızın, özellikle 14 Eylül 1963 tarihinde Tokyo'da imzalanan Hava Araçlarında İşlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlere ilişkin Sözleşme, 16 Aralık 1970 tarihinde Lahey'de imzalanan Hava Araçlarının Yasadışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesine İlişkin Sözleşme, 23 Eylül 1971 tarihinde Montreal'de imzalanan Sivil Havacılık Güvenliğine Karşı İşlenen Suçların Önlenmesine ilişkin Sözleşme ve 24 Şubat 1988 tarihinde Montreal'de imzalanan Uluslararası Sivil Havacılığa Hizmet Veren Hava Limanlarında Yasadışı Şiddet Eylemlerinin Önlenmesine ilişkin Protokol, 1 Mart 1991'de Montreal'de düzenlenen Plastik Patlayıcıların Teşhisi Amacıyla İşaretlenmesi Sözleşmesi veya Akit Tarafların taraf oldukları sivil havacılık güvenliğine ilişkin diğer herhangi bir sözleşme veya protokol hükümlerine uygun hareket ederler.
2. Akit Taraflar; sivil hava aracının yasadışı yollarla ele geçirilmesini önlemek, bu hava aracının, yolcularının ve mürettebatının, havaalanlarının ve hava seyrüsefer tesislerinin emniyetine karşı girişilebilecek diğer yasa dışı eylemleri ve sivil havacılığın güvenliğine ilişkin diğer tehditleri bertaraf etmek üzere, talep halinde birbirlerine gerekli her türlü yardımda bulunurlar.
3. Akit Taraflar karşılıklı ilişkilerinde, bu tür Standartlar ve Tavsiye Edilen Uygulamalar Akit Taraflara uygulanabilir olduğu ölçüde, ICAO tarafından tesis edilen ve Sözleşmeye Ek olarak kabul edilen tüm havacılık güvenliği hükümlerine uygun olarak hareket ederler ve kendi tescillerindeki hava aracı işletmecilerinin veya iş yeri merkezi ya da daimi ikametgâhı kendi ülkelerinde bulunan hava aracı işletmecilerinin ve ülkelerindeki havalimanı işletmecilerinin bu tür havacılık güvenliği hükümlerine uygun hareket etmelerini sağlarlar.

4. Her bir Akit Taraf, hava aracı işletmecilerinin, diğer Akit Tarafın, ülkesine girişte, bu ülkeden çıkışta veya bu ülkede bulunulan süre içerisinde uyulmasını talep ettiği ve yukarıda yer alan (3.) fıkrada atıfta bulunulan havacılık güvenliği hükümlerine uymalarının istenebileceği hususunda mutabıktır. Akit Taraflardan her biri, kendi ülkelerinde hava aracının güvenliğinin sağlanması, yolcuların, mürettebatın, el bagajlarının, bagajların, kargonun ve ikmal malzemelerinin yükleme ve boşaltma sırasında ve öncesinde kontrol edilmesi amacıyla yeterli tedbirlerin alınmasını ve etkin şekilde uygulanmasını sağlar. Akit Taraflardan her biri, belirli bir tehdidin bertaraf edilmesi amacıyla diğer Akit Tarafın makul ölçülerde özel güvenlik tedbirleri alınması yolunda yapacağı herhangi bir talebi olumlu şekilde dikkate alır.
5. Sivil hava aracının yasadışı yollarla ele geçirilmesi veya bu doğrultuda bir tehdidin vuku bulması veya hava aracına, hava aracının yolcularına ve mürettebatına, havalimanlarına veya hava seyrüsefer tesislerine yönelik diğer yasadışı müdahalelerin meydana gelmesi halinde Akit Taraflar, haberleşmede kolaylık sağlayarak ve bu tür bir olayın veya olay tehdidinin hızlı ve emniyetli bir şekilde sona erdirilmesini amaçlayan diğer uygun tedbirleri alarak birbirlerine yardımcı olurlar.

MADDE 9 **Kullanıcı Ücretleri**

1. Akit Taraflar diğer Akit Tarafın tayin etmiş olduğu havayollarına benzer uluslararası hizmetleri gerçekleştiren kendi havayollarına tarh edilen ücretlerden daha yüksek kullanıcı ücretleri tarh etmez veya tarh edilmesine izin vermezler.
2. Akit Tarafların her biri, söz konusu kullanıcı ücretlerini ve harçları tarh eden yetkili mercileri ile bu merciler tarafından sunulan hizmetlerden ve tesislerden faydalanan havayolları arasında, pratikte mümkün olması halinde, söz konusu havayollarını temsil eden kuruluşlar vasıtasıyla, istişareler yapılmasını destekler ve teşvik ederler. Değişiklikler yapılmadan önce görüşlerini belirtebilmelerini sağlamak amacıyla kullanıcı ücretlerindeki her değişiklik teklifi kullanıcılara makul bir süre önceden bildirilmelidir. Akit Taraflar söz konusu kullanıcı ücretlerini ve harçları tarh eden yetkili mercileri ile kullanıcıların, kullanıcı ücretlerine ilişkin olarak bilgi alışverişinde bulunmalarını teşvik ederler.

MADDE 10 **Gümrük Harçları**

1. Akit Taraflardan birinin tayin edilen havayolları tarafından uluslararası hava hizmetlerinin gerçekleştirilmesinde kullanılan hava araçları, bu hava araçlarının olağan teçhizatı, yakıtı, yağlayıcıları, teknik sarf malzemeleri,

motorlar da dahil olmak üzere yedek parçaları ve bu hava araçlarında bulunan hava aracı ikmal malzemeleri (yiyecek, içecek ve tütün gibi unsurlar dahil olmak, ancak bunlarla sınırlı kalmamak üzere), bu tür olağan teçhizatın ve sair unsurların hava aracının içerisinde bulunacak olması koşuluyla, diğer Akit Tarafça tüm gümrük harçlarından, gider vergilerinden ve varışa müteakiben sağlanan hizmetlerin maliyetine dayalı olmayan benzer ücretlerden ve harçlardan müteakiliyet esasıyla muaf tutulur.

2. Diğer Akit Tarafın bölgesine söz konusu tayin edilen havayolu tarafından veya söz konusu tayin edilen havayolu adına sokulan veya söz konusu tayin edilen havayolu tarafından işletilen hava araçlarına sokulan olağan teçhizat, yakıt, yağlayıcılar, teknik sarf malzemeleri, motorlar da dahil olmak üzere yedek parçalar, hava aracı ikmal malzemeleri (yiyecek, içecek ve tütün gibi unsurlar dahil olmak, ancak bunlarla sınırlı kalmamak üzere), basılı bilet stoğu, havayolu konşimentoları, Akit Taraflardan birinin tayin edilen havayolunun amblemini taşıyan her nevi basılı materyal ve söz konusu tayin edilen havayolu tarafından ücretsiz olarak dağıtılan olağan tanıtım materyalleri, diğer Akit Tarafça, söz konusu olağan teçhizat ve sair unsurlar diğer Akit Tarafın bölgesi üzerinde gerçekleştirilen bir seyahatin herhangi bir kısmında kullanılacak olsa dahi tüm gümrük harçlarından, gider vergilerinden ve varışa müteakiben sağlanan hizmetlerin maliyetine dayalı olmayan benzer ücretlerden ve harçlardan müteakiliyet esasıyla muaf tutulur.
3. Bu maddenin (1.) ve (2.) fıkralarında atıfta bulunulan olağan teçhizatın ve diğer unsurların diğer Akit Tarafın gümrük makamlarının denetimi veya kontrolü altında tutulması gerekli görülebilir.
4. Bu maddenin (1.) fıkrasında atıfta bulunulan olağan teçhizat ve unsurlar, diğer Akit Tarafın bölgesine diğer Akit Tarafın gümrük makamlarının onayı ile indirilebilir. Bu durumlarda, bu tür olağan teçhizat ve unsurlar, gümrük düzenlemeleri gereğince yeniden ihraç edilinceye veya sair şekilde elden çıkarılıncaya değin, müteakiliyet esasına dayalı olarak, bu maddenin (1.) fıkrası kapsamında sağlanan muafiyetlerden yararlanırlar. Bununla birlikte, diğer Akit Tarafın gümrük makamları söz konusu olağan teçhizatın ve unsurların bu zamana kadar kendi denetimi altında bulundurulmasını gerekli görebilirler.
5. Söz konusu diğer havayolunun veya havayollarının söz konusu diğer Akit Tarafın sağladığı muafiyetlerden benzer şekilde yararlanacak olması koşuluyla, bu madde kapsamında sağlanan muafiyetler, Akit Taraflardan birinin tayin edilen havayolunun bu maddenin (1.) ve (2.) fıkraları kapsamında atıfta bulunulmakta olan olağan teçhizatın ve diğer unsurların kiralınması veya devri için diğer Akit Tarafın bölgesinde başka bir havayolu veya havayolları ile sözleşme akdetmiş olduğu hallerde de geçerli olur.
6. Akit Taraflardan birinin bölgesinden doğrudan transit geçen bagajlar ve kargolar gümrük harçlarından, gider vergilerinden ve varışa müteakiben sağlanan hizmetlerin maliyetine dayalı olmayan benzer ücretlerden ve harçlardan muaf tutulur.

MADDE 11
Adil Rekabet

Akit Taraflardan her biri;

- a) her bir tayin edilen havayolunun, anlaşmaya tabi olan uluslararası hava taşımacılığının sunulmasında rekabet etmek üzere adil ve eşit fırsata sahip olacağını ve
- b) diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolunun rekabetçi konumuna olumsuz olarak tesir eden her türden ayrımcılık veya haksız rekabet uygulamalarının giderilmesine yönelik tedbir almayı kabul etmektedir.

MADDE 12
Kapasite

1. Akit Tarafların tayin edilen havayolları tarafından, mutabık kalınan hizmetlerin gerçekleştirilmesinde sağlanacak toplam kapasite, Akit Tarafların Havacılık Otoriteleri arasında kararlaştırılır veya söz konusu Havacılık Otoriteleri tarafından onaylanır. Başlangıçta belirlenen kapasite ve hizmetlerin frekansı söz konusu otoriteler tarafından zaman içerisinde gözden geçirilebilir ve yeniden düzenlenebilir.
2. Akit Tarafların tayin edilen havayolları tarafından gerçekleştirilen mutabık kalınan hizmetlerdeki başlıca amaç, söz konusu iki Akit Tarafın ülkeleri arasındaki trafik ihtiyaçlarının karşılanmasına yeterli kapasitede makul yük faktörleri sunmaktır.
3. Akit Tarafların her biri, mutabık kalınan hizmetlerin kendilerinin ülkeleri arasında gerçekleştirilmesinde her iki Akit Tarafın tayin edilen havayollarına, kalite ve karşılıklı menfaat sağlanacak şekilde adil ve eşit imkân verir.
4. Akit Tarafların her biri ve tayin edilen havayolu (havayolları), diğer Akit Tarafın ve tayin edilen havayolunun (havayollarının) sağlamakta olduğu hizmetlere gereksiz yere etki etmeyecek şekilde diğer Akit Tarafın ve tayin edilen havayolunun (havayollarının) menfaatlerini dikkate alır.
5. Gözden geçirme sonrasında Akit Tarafların mutabık kalınan hizmetlerde sağlanacak kapasite üzerinde mutabakata varamamaları halinde, Akit Tarafların tayin edilen havayolları tarafından sağlanabilecek kapasite daha önceden sağlanması yönünde mutabık olunan toplam kapasiteyi (sezonluk varyasyonlar da dahil olmak üzere) aşmaz.

8

12/20

12/20

12/20

MADDE 13 Ücret Tarifeleri

1. Her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu (havayolları) tarafından gerçekleştirilecek mutabık kalınan hizmetlere ilişkin ücret tarifeleri, operasyon/işletme maliyeti ve makul kâr da dahil olmak üzere tüm ilgili faktörler gerektiği şekilde dikkate alınarak makul seviyelerde piyasadaki ticari mülahazalarına dayalı olarak her bir tayin edilen havayolu tarafından belirlenir.
2. Bu maddenin 1. fıkrası uyarınca belirlenen ücret tarifeleri ile ilgili olarak herhangi bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu (havayolları) tarafından diğer Akit Tarafın Havacılık Otoritelerinden onay alınması gerekmez.
3. Yukarıdaki hükümlere bakılmaksızın, her bir Akit Taraf aşağıda belirtilen amaçlarla müdahalede bulunma hakkına sahip olur:
  - a) uygulanması, herhangi bir rakibi sekteye uğratma veya herhangi bir rakibi herhangi bir hattan dışlama etkisine sahip olan veya böyle bir etkiye sahip olması olası olan veya böyle bir etkiye sahip olma amacıyla olan, rekabeti engelleyici davranış teşkil eden ücret tarifelerini önlemek;
  - b) pazardaki hakim konumun kötüye kullanılmasından kaynaklanan çok yüksek veya kısıtlayıcı ücretlerden tüketicileri korumak ve;
  - c) havayollarını yıkıcı veya suni olarak düşürülen ücretlerden korumak.
4. Bu maddenin 3. fıkrası kapsamında ortaya konmakta olan amaçlar doğrultusunda, her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolunun (havayollarının) diğer Akit Tarafın Havacılık Otoritelerine ücret tarifelerinin belirlenmesine ilişkin bilgileri sunmaları gerekli görülebilir.

MADDE 14 Koruyucu Tedbirler

1. Akit Taraflar, aşağıda belirtilen uygulamaların daha yakından incelenme gerektirebilecek haksız rekabet uygulamaları olarak değerlendirilebileceği hususunda mutabıktırlar:
  - a) Belirlenen hatlardaki hizmetlerin sağlanabilmesindeki maliyetleri tümüyle karşılamayacak ücretlerin ve fiyatların oluşturulması;
  - b) hizmetin aşırı kapasitesinin veya sıklığının ilave edilmesi;
  - c) söz konusu uygulamaların geçici olmak yerine süreklilik arz etmesi;

- d) söz konusu uygulamaların diğer bir havayolu üzerinde ciddi ekonomik etkisinin olması veya başka bir havayoluna önemli ölçüde zarar vermesi;
- e) söz konusu uygulamaların diğer bir havayoluna zarar verecek ya da diğer bir havayolunu piyasanın dışına itecek veya piyasadan dışlayacak ya da bu tür bir sonuca neden olabilecek bir nitelik taşıması ve;
- f) hattaki hakim konumun suistimaline işaret eden davranışlar.
2. Akit Taraflardan birinin Havacılık Otoritelerinin, diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolunun yürüttüğü veya yürütmeyi planladığı herhangi bir operasyonunun veya operasyonlarının yukarıdaki 1. fıkra kapsamında belirtilen göstergeler doğrultusunda haksız rekabet oluşturduğunu düşünceleri halinde, bu sorunun çözülmesini sağlamak amacı ile 21. madde (İstisnalar) hükümleri doğrultusunda istisna talebinde bulunabilirler. Bu istisna talebine, söz konusu talebin gerekçelerine ilişkin bildirim de eklenir ve istisna, söz konusu talebin iletiliği tarihi izleyen on beş (15) gün içerisinde başlar.
3. Akit Tarafların söz konusu problemi istisnalar yoluyla çözüme kavuşturamamaları halinde, Akit Taraflardan herhangi biri, söz konusu ihtilafın çözüme kavuşturulmasını sağlamak amacıyla 22. madde (İhtilafların Çözümü) kapsamında ihtilafların çözümüne yönelik mekanizmaya müracaat edebilir.

MADDE 15 **Kazançların Transferi**

Her bir tayin edilen havayolu, yerel olarak tediyeye edilen meblağları aşan yerel gelirleri, talep üzerine, dönüştürme ve kendi ülkesine transfer etme hakkına sahip olur. Çevirme ve transfer işlemlerine, transfer işleminin gerçekleştirildiği tarihte geçerli olan efektif döviz kurundan izin verilecek olup, çevirme ve transfer işlemleri, bu tür çevirme ve transfer işlemlerinin gerçekleştirilmesi için bankalar tarafından normalde tahsil edilen ücretler haricinde başka bir ücrete tabi olmaz. Bu transfer işlemi, ilgili Akit Tarafın kambiyo denetimi düzenlemelerinin hükümleri doğrultusunda olur.

MADDE 16 **Temsil**

1. Her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolunun, müteakibiye esasına tabi olarak ve diğer Akit Tarafın ülkeye giriş, ülkede ikamet ve ülkede istihdama ilişkin kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak mutabık kalınan hizmetlerin gerçekleştirilmesi ile bağlantılı olarak gerektiği şekilde kendi temsilcilerini ve ticari, operasyonel ve teknik personelini diğer Akit Tarafın

ülkesine getirmesine ve diğer Akit Tarafın ülkesinde bulundurmasına izin verilir. Gerekğinde bu personel taraflardan herhangi birinin ya da her ikisinin vatandaşları arasından seçilebilir.

2. Bu personel ihtiyaçları, tayin edilen havayolunun tercihi doğrultusunda, kendi personeli vasıtasıyla veya diğer Akit Tarafın ülkesinde faaliyette bulunan ve söz konusu Akit Tarafın ülkesinde bu tür hizmetleri ifa ve icra etmek üzere yetkilendirilmiş bulunan başka bir kuruluş, şirket veya havayolu tarafından sağlanan hizmetlerden istifade edilerek karşılanabilir.
3. Her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu, ilgili Akit Tarafın kurallarına ve düzenlemelerine tabi olarak ister doğrudan ister tayin edilen havayolu tarafından tayin edilen acenteler vasıtasıyla diğer Akit Tarafın ülkesinde hava taşımacılığı satışı ile işgal etme hakkına sahip olur.

MADDE 17

Kiralama

1. Herhangi bir tayin edilen havayolunun, bu Anlaşma kapsamında sağlanan hizmetlerde kendisine ait olanlar haricindeki bir hava aracını kullanma niyetinde olması halinde, bu tür kullanım ancak aşağıdaki koşullara tabi olarak gerçekleştirilir:
  - a) bu tür düzenlemeler, herhangi bir üçüncü Taraf kiraya veren havayolunun o havayolu için mevcut olmayan trafik haklarına erişimine imkân verilmesine eş değer olmaz;
  - b) kiraya veren havayolu tarafından elde edilecek mali fayda, ilgili tayin edilmiş havayolunun işletimine ilişkin kâra veya zarara bağlı olmaz ve
  - c) herhangi bir tayin edilen havayolu tarafından işletilen kiralanan hava aracının işletme ve bakım standartlarının yeterliliğine ve sürekli uçuşa elverişliliğine ilişkin sorumluluk her iki Akit Tarafın Havacılık Otoritelerini tatmin edecek şekilde kanıtlanır.
2. Akdedilmiş her nevi kiralama düzenlemesinin yukarıda sayılan koşulları karşılaması koşuluyla, herhangi bir tayin edilen havayolunun kiralanan hava aracı kullanarak hizmetleri sunması yasaklanamaz.
3. Tayin edilen havayolu, her nevi hava aracı kiralamasını diğer Akit Tarafın Havacılık Otoritelerine mümkün olduğunca önceden yazılı olarak bildirir ve herhangi bir kiralanan hava aracı kullanmadan önce söz konusu Havacılık Otoritelerinden önceden onay alır.
4. Muhatap Havacılık Otoriteleri, hava aracı kiralamasına ilişkin olarak bildirimde bulunan tayin edilen havayolunun bu maddenin hükümlerine riayet ettiğine kani olmaları halinde, yukarıdaki (3.) fıkra kapsamında atıfta bulunulmakta olan bildirimin tesellüm edilmesinden itibaren altmış (60) gün içerisinde onaylarını verirler.

MADDE 18
Sigara Yasağı

1. Her bir Akit Taraf, Akit Tarafların ülkeleri arasında kendi ülkesine ait havayolu şirketleri tarafından işletilen ve yolcu taşınan tüm uçuşlarda sigara içilmesini yasaklar veya kendi ülkesine ait havayolunu şirketlerinin yasaklamasını sağlar. Bu yasak, hava aracının tüm bölümlerinde uygulanır ve yolcular uçağa alınmaya başladığı andan, yolcuların uçaktan indirilmesinin tamamlandığı ana kadar geçerli olur.
2. Her bir Akit Taraf, kendi havayollarının, yolcularının ve mürettebatının bu Anlaşma'nın hükümlerine uymasını sağlamak amacı ile bu kurallara uyulmaması durumunda gerekli cezaların uygulanması da dâhil olmak üzere makul gördüğü tüm önlemleri alır.

MADDE 19
İstatistikler

Her bir Akit Tarafın Havacılık Otoriteleri, talep edilmesi halinde, diğer Akit Tarafın Havacılık Otoritelerine, kendisinin tayin edilen havayolu veya havayolları tarafından, birinci Akit Tarafın tayin edilen havayolu (havayolları) tarafından yürütülen mutabık kalınan hizmetlere ilişkin olarak temin edilen kapasitenin gözden geçirilmesi amacı doğrultusunda makul çerçevede gerekli olabilecek periyodik veya sair raporların sunulmasını sağlar veya bu raporları kendisi sunar.

MADDE 20
Uçuş Programlarının Onaylanması

1. Her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu, planladığı uçuş programlarını, mutabık kalınan hizmetlerin başlamasından en az otuz (30) gün önce diğer Akit Tarafın Havacılık Otoritelerine onay için sunar. Aynı usul yapılabilecek her nevi değişiklik için de geçerli olur.
2. Bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu, onaylanmış uçuş tarifesi dışında mutabık kalınan hizmetler doğrultusunda düzenlemek istediği ek uçuşlar için diğer Akit Tarafın Havacılık Otoritelerinden önceden izin talep etmelidir. Bu tür talepler, genel olarak, bu tür uçuşların gerçekleştirilmesinden en az on dört (14) iş günü önce sunulur.

4

Ku

MADDE 21 İstisnâler

1. Akit Taraflardan her biri, herhangi bir zamanda, bu Anlaşma'nın yorumlanması, uygulanması, tatbiki veya tadili ya da bu Anlaşma hükümlerine uygunluk konularında istisnâ talebinde bulunabilir.
2. Havacılık otoritelerinin arasında olabilecek ve müzakere veya yazışma yoluyla gerçekleştirilebilecek bu tür istisnâler, Akit Taraflarca aksi kabul edilmediği sürece, diğer Akit Tarafın talebi aldığı tarihten itibaren altmış (60) günlük bir süre içerisinde başlar.

MADDE 22 İhtilafların Çözümü

1. Akit Taraflar arasında bu Anlaşma'nın yorumlanmasına veya tatbikine ilişkin olarak doğan her nevi ihtilaf ile ilgili olarak Akit Taraflar öncelikle söz konusu ihtilafı istisnâler ve müzakere yoluyla çözüme kavuşturmaya gayret ederler.
2. Akit Tarafların istisnâler yoluyla herhangi bir çözüme varamamaları halinde, söz konusu ihtilaf, Akit Taraflardan birinin talebi üzerine, aşağıda ortaya konmakta olan usuller gereğince tahkime havale edilebilir.
3. Akit Tarafların, aralarındaki ihtilafları tahkim yoluyla çözüme kavuşturmayı kabul etmeleri halinde, tahkim işlemleri, ikisi her bir Akit Tarafça birer birer tayin edilecek olan, üçüncüsü ise Akit Tarafların vatandaşı olmayacak olan ve bu şekilde seçilen iki hakem tarafından kararlaştırılacak üç hakemden oluşan Tahkim Heyeti tarafından yürütülür. Akit Tarafların her biri, diğer Akit Tarafı, söz konusu ihtilafın tahkime havale edilmesini talep eden bir diplomatik notanın alındığı tarihten itibaren altmış (60) gün içerisinde bir hakem tayin edecek olup, üçüncü hakem ise Akit Tarafların tayin edilen bu iki hakemi tarafından altmış (60) günlük ilave bir süre içerisinde kararlaştırılır. Akit Taraflardan herhangi birinin altmış (60) günlük süre dahilinde kendi hakemini tayin edememesi veya üçüncü hakemin belirtilen süre içerisinde kararlaştırılamaması halinde, her bir Akit Taraf, ICAO Konseyi Başkanından bir veya daha fazla sayıda hakem tayin etmesini talep edebilir. Konsey Başkanının Akit Taraflardan herhangi birinin uyuğundan olması halinde, hakem tayini bu gerekçe ile yetkisiz kılınmayan en kıdemli Başkan Yardımcısı tarafından yapılır.
4. Tahkim usulü tahkim heyeti tarafından belirlenir.
5. Her bir Akit Taraf, kendi ulusal hukukuna uygun olduğu ölçüde, tahkimin her nevi kararını veya hükmünü tam olarak yürürlüğe koyar.
6. Her bir Akit Taraf, kendisi tarafından tayin edilen hakemin giderlerini kendisi karşılar. Bu maddenin 3. fıkrası kapsamındaki işlemlerin yerine getirilmesinde ICAO Konseyi Başkanının altına girdiği her nevi masraflar da dahil olmak üzere, tahkim heyetinin diğer giderleri Akit Taraflarca eşit olarak paylaşılır.

7. Akit Taraflardan herhangi birinin bu maddenin (3.) fıkrası kapsamında verilen herhangi bir karara riayet etmemesi halinde ve riayet etmediği sürece, diğer Akit Taraf, temerrüde düşen Akit Tarafa veya temerrüde düşen tayin edilen havayoluna veya havayollarına bu Anlaşma marifetiyle verilen her nevi hakları veya imtiyazları sınırlandırabilir, geri alabilir veya iptal edebilir.

MADDE 23 **Değişiklikler**

1. Akit Taraflardan herhangi biri, bu Anlaşma veya bu Anlaşma'nın Eki üzerinde değişiklik yapmak amacıyla herhangi bir zamanda diğer Akit Taraf ile istişare talebinde bulunabilir. Bu tür istişareler, bu talebin alındığı tarihten itibaren altmış (60) gün içerisinde başlar. Bu istişareler müzakere veya yazışma yoluyla gerçekleştirilir.
2. Her nevi değişiklik, diplomatik nota teatisi ile teyit edildiğinde yürürlüğe girer.
3. Ek'e ilişkin her nevi değişiklikler, Akit Tarafların Havacılık Otoriteleri arasında yazılı mutabakat ile yapılabilir ve diplomatik nota teatisi ile teyit edildikten sonra yürürlüğe girer.

MADDE 24 **Çok Taraflı Anlaşmalar**

Her iki Akit Taraf ile ilgili olarak hava taşımacılığına ilişkin herhangi bir çok taraflı anlaşmanın yürürlüğe girmesi halinde, bu Anlaşma, söz konusu çok taraflı anlaşmanın hükümlerine uyulması gerekli olacak şekilde tadil edilir.

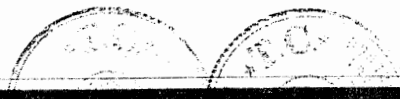
MADDE 25 **Sona Erme**

Akit Taraflar her an diğer Akit Tarafa bu Anlaşma'yı feshetmek istediklerini diplomatik kanallar yoluyla yazılı olarak bildirebilirler. Bu bildirim eş zamanlı olarak ICAO'ya da ulaştırılır. Sona erme bildirimi, karşılıklı mutabakatla süre bitiminden önce geri çekilmediği takdirde, bu Anlaşma, sona erme bildiriminin diğer Akit Tarafça tebellüğ edildiği tarihten on iki ay sonra sona erer. Diğer Akit Tarafın bildirimi tesellüm ettiğini teyit etmemesi durumunda, bu bildirimin, ICAO'nun bildirimi tesellüm ettiği tarihten on dört (14) gün sonra tesellüm edilmiş olduğu kabul edilir.

MADDE 26 **ICAO Nezdinde Tescil**

Bu Anlaşma ve bu Anlaşma'da yapılacak tüm değişiklikler ICAO nezdinde tescil edilir.

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

MADDE 27 Yürürlüğe Giriş

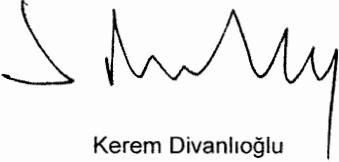
Bu Anlaşma, Akit Tarafların, uluslararası anlaşmaların akdedilmesine ve yürürlüğe girişine ilişkin olarak kendilerinin yasal formalitelerinin yerine getirildiğini birbirlerine bildirdikleri tarihte yürürlüğe girer.

Yukarıdaki hususlar muvacehesinde, aşağıda imzaları bulunan ve ilgili Hükümetler tarafından bu yönde usulüne uygun olarak yetkilendirilmiş tam yetkili temsilciler yirmi yedi (27) maddeden ve bir (1) Ekten ibaret olan bu Anlaşma'yı imzalamış ve bu Anlaşma'ya kendilerinin mühürlerini vaz etmiş bulunmaktadır.

İki bin on yedi yılının Haziran ayının bu yirmi ikinci gününde Yangon'da, her bir metin birbirine eşdeğer olmak üzere, Türkçe, Myanmarca ve İngilizce dillerinde iki eş nüsha halinde düzenlenmiştir. Yürütmede veya uygulamada herhangi bir farklılığın oluşması halinde, İngilizce metin hakim gelir ve geçerli olur.

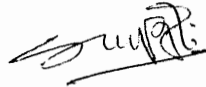
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
adına

Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti
adına

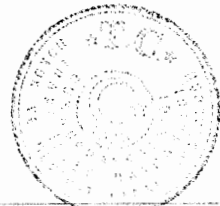
Kerem Divanlıoğlu

Myanmar Birliği Cumhuriyeti Nezdinde
Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçisi

Kyaw Myo

Bakan Yardımcısı
Ulaştırma ve Haberleşme Bakanlığı

1970

EK
Hat Çizelgeleri

- I. Türkiye Cumhuriyeti'nin tayin edilen havayolu (havayolları) tarafından her iki yönde işletilecek hatlar şu şekildedir:

<i>Hareket Noktası</i>	<i>Ara Noktalar</i>	<i>Variş Noktaları</i>	<i>İleri noktalar</i>
Türkiye'deki Noktalar	Herhangi bir nokta	Yangon ve daha sonra belirlenecek iki nokta	Herhangi bir nokta

- II. Myanmar Birliği Cumhuriyeti'nin tayin edilen havayolu (havayolları) tarafından her iki yönde işletilecek hatlar şu şekildedir:

<i>Hareket Noktası</i>	<i>Ara Noktalar</i>	<i>Variş Noktaları</i>	<i>İleri noktalar</i>
Myanmar'daki Noktalar	Herhangi bir nokta	İstanbul ve daha sonra belirlenecek iki nokta	Herhangi bir nokta

Notlar:

1. Mutabık kalınan hizmetin söz konusu havayolunu tayin eden Akit Tarafın ülkesinde başlaması ve sona ermesi koşuluyla, Akit Tarafların her birinin tayin edilen havayolu (havayolları) belirtilen hatlardaki herhangi bir noktada herhangi bir uçuşu veya tüm uçuşları kullanmayabilir ve bu uçuşlara herhangi bir sırada hizmet verebilirler.
2. Yukarıdaki hatlarda her iki Akit Tarafın tayin edilen havayolu (havayolları) tarafından beşinci trafik hakkının kullanımı, her iki Akit Tarafın Havacılık Otoriteleri arasında kararlaştırılır.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

20/20